

Vergaderjaar 2020–2021

30 573

Migratiebeleid

Nr. 187

BRIEF VAN DE STAATSSECRETARIS VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 2 september 2021

U hebt gevraagd om een update te geven van de stand van zaken met betrekking tot de paspoorthandel in Europa en de inzet van de Europese Commissie, waaronder het aangekondigde onderzoek en de genomen maatregelen sinds mijn brief van 5 november 2019 (Kamerstuk 30 573, nr. 177) over dit onderwerp.

Malta en Cyprus zijn op dit moment de enige lidstaten die paspoorten afgeven aan vreemdelingen in ruil voor investeringen. Binnen de EU leven hierover zorgen. Zowel de voorzitter van de Commissie, Von der Leyen, in haar State of the Union speech (European values are not for sale), als Commissaris Reynders en het Europees Parlement (resolutie van 10 juli 2020) hebben hun zorgen geuit en hebben de lidstaten opgeroepen tot het uitfaseren van dit soort regelingen.

In mijn brief van 5 november 2019 was sprake van een expertgroep die de Commissie had ingesteld om de risico's van het afgeven van paspoorten en verblijfsvergunningen tegen een investering in kaart te brengen en tot aanbevelingen te komen om die risico's tegen te gaan. Vanwege Covid-19 is die expertgroep sinds bovengenoemde datum niet meer bijeengekomen.

Wel heeft de Commissie andere stappen ondernomen. Op 20 oktober 2020 startte de Commissie een inbreukzaak tegen Malta en Cyprus naar aanleiding van deze vorm van paspoortverstrekking aan buitenlandse investeerders. De Commissie heeft op 9 juni 2021 laten weten verdere stappen te ondernemen in de inbreukprocedure.

De Commissie is van mening dat deze twee lidstaten, door burgerschapsregelingen voor investeerders in te voeren en toe te passen die burgerschap bieden in ruil voor vooraf bepaalde betalingen en investeringen, hun verplichtingen uit hoofde van het beginsel van loyale samenwerking (artikel 4, lid 3, VEU) en de definitie van het burgerschap van de Unie zoals

vastgelegd in de Verdragen (artikel 20 VWEU) niet nakomen. Beide lidstaten hebben nu twee maanden de tijd om de nodige maatregelen te nemen om de punten van zorg van de Commissie aan te pakken. In het geval van Cyprus kan de Commissie, indien het antwoord niet bevredigend is, de zaak aanhangig maken bij het Hof van Justitie. In het geval van Malta kan de Commissie, indien het antwoord niet bevredigend is, de volgende stap nemen en hierover een met redenen omkleed advies uitbrengen.

Met betrekking tot de ontwikkelingen in Malta en Cyprus kan ik de volgende informatie geven.

Malta

Malta's Individual Investor's Programme (IIP) loopt sinds 2014 en werd met de aanscherping van een aantal voorwaarden vernieuwd in oktober 2020.

De Commissie heeft op 9 juni 2021 besloten een aanvullende aanmaningsbrief te sturen om de in de eerdere aanmaningsbrief uiteengezette punten van zorg uit te breiden naar de nieuwe regeling die door Malta wordt toegepast.

Cyprus

Op 23 augustus 2020 publiceerde Al-Jazeera een onderzoek d.m.v. een reportage naar de omstreden *Citizenship Investment Program (CIP)* op Cyprus. De regering van Cyprus maakte op 12 oktober 2020 bekend dat zij naar aanleiding van de Al-Jazeera publicatie had besloten om de gouden paspoortenhandel per 1 november 2020 af te schaffen en geen nieuwe aanvragen te aanvaarden. Cyprus gaat echter nog wel door met de behandeling van hangende aanvragen.

De resultaten van een door de Cypriotische *Attorney General* ingesteld onderzoek omtrent het investeringsprogramma is op 7 juni 2021 gepubliceerd. Uit dat onderzoeksrapport naar de vermeende paspoortenhandel blijkt dat van de 6.779 afgegeven paspoorten sinds 2007, 53% volgens de onderzoekers niet conform de regels zijn afgegeven; het betrof hier met name familieleden (partner en kinderen) van de investeerder. De Cypriotische autoriteiten onderzoeken momenteel wie dat zijn en welke consequenties eraan verbonden kunnen worden.

Ik ben positief over de stappen die de Commissie heeft gezet om het verlenen van de Maltese c.q. Cypriotische nationaliteit aan investeerders aan te pakken. Ik volg de ontwikkelingen nauwgezet en zal uw Kamer informeren als er nieuwe relevante ontwikkelingen zijn.

De Staatssecretaris van Justitie en Veiligheid,
A. Broekers-Knol